

Sprawozdanie z realizacji w 2021 r.

***Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w mieście Sulejówek na lata 2021 - 2025***

Sporządził:
Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Sulejówek
Teresa Kośnik

Sulejówek, marzec 2022 r.

Spis treści:

- I. Wstęp.
- II Cel główny, cele szczegółowe programu.
- III. Adresaci programu.
- IV. Realizatorzy programu.
- V. Prace Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
- VI. Realizacja założeń programowych w 2021 r.
- VII. Wnioski.

I. WSTĘP.

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy, określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec jej sprawców.

Według cytowanej ustawy do samorządu gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Powyższe zadania w 2021 roku były wykonywane poprzez realizację zapisów:

- Uchwały Rady Miasta Sulejówek nr XXXVIII/424/2021 z dnia 25.11.2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Sulejówek na lata 2021-2025,
- Uchwały nr XLIX/421/2018 Rady Miasta Sulejówek z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Sulejówek oraz szczegółów jego funkcjonowania.
- Zarządzeń Burmistrza Miasta w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Sulejówek nr BBM.0050.63.2018 z dnia 26.03.2018 r., zmienionego zarządzeniami nr BBM.0050.276.2018 z dnia 18.12.2018 r. i nr BBM.0050.139.2020 r. z dnia 6.07.2020 r., nr BBM.0050.153.2021 z dnia 16.09.2021 r. i nr BBM.0050.201.2021 z dnia 02.12.2021 r.

Używane w sprawozdaniu skróty nazw:

MOPS	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku,
ZI	- Zespół Interdyscyplinarny Miasta Sulejówek,
NK	- Niebieska Karta,
MPPiRPA	- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
MKRPA	- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
PPP	- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sulejówku,
PCPR	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim,
OIK	- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mińsku Mazowieckim.
KPP MMaz.	- Komenda Powiatowa w Mińsku Mazowieckim

II. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓLOWE PROGRAMU.

Program jest kontynuacją programu z lat 2017- 2020. Cele i zadanie są spójne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sulejówek na lata 2021- 2027.

Cel główny programu określono jako:

"Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie na terenie Sulejówka i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych".

Wyróżniono następujące cele szczegółowe Programu:

1. Rozwój współpracy w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie świadomości społeczeństwa gminy w zakresie skali i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc.
4. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

III. ADRESACI PROGRAMU.

1. osoby doświadczające przemocy w rodzinie: dzieci, współmałżonkowie, partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne,
2. osoby stosujące przemoc w rodzinie,
3. świadkowie przemocy w rodzinie,
4. przedstawiciele instytucji, organizacji pozarządowych i służb zobowiązanych do udzielania pomocy rodzinie,
5. społeczność lokalna.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

- **podmioty z terenu Miasta Sulejówek:** Urząd Miasta, Rada Miasta, Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Straż Miejska, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sulejówku, placówki ochrony zdrowia, kościoły;

- **podmioty powiatowe:** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Specjalistyczna Poradnia Rodzinna działająca przy PCPR, Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim, Ośrodek Interwencji Kryzysowej;

- organizacje pozarządowe.

Kluczową instytucją świadczącą pomoc dla rodzin z problemem przemocy w rodzinie jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku oraz funkcjonujący w jego ramach Zespół Interdyscyplinarny Miasta Sulejówek, który w swoich szeregach posiada 16 członków: w tym 3 osoby reprezentujące MOPS (Dyrektora, Zastępcę Dyrektora, st. specjalistę pracy socjalnej), Komendanta Straży Miejskiej, Komendanta i Zastępcę Komendanta Komisariatu Policji, Dyrektorów czterech szkół, Dyrektorów miejskich przedszkoli, Dyrektora SPZOZ, Sekretarza Miejskiego Klubu Sportowego "Victoria", kuratora Sądu Rodzinnego w Mińsku Mazowieckim. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał MOPS.

V. PRACE ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I GRUP ROBOCZYCH

Praca w Zespole Interdyscyplinarnym i w grupach roboczych jest wykonywana nieodpłatnie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w szczególności należało:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
2. podejmowanie wszelkich działań w środowisku zagrożonym przemocą w celu przeciwdziałania temu zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w

środowisku lokalnym;

5. inicjowanie działań wobec osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie;

6. ocena i weryfikacja prowadzonych działań, omawianie bieżących problemów wymagających rozstrzygnięcia przez Zespół lub grupę roboczą.

W 2021 r. procedurę Niebieskiej karty prowadzono w 26 rodzinach.

W 2021 r. do Przewodniczącego ZI wpłynęło 11 Niebieskich Kart A wszczynających procedurę i 3 NK w toku prowadzonych procedur, w tym 3 zostało sporządzone przez pracowników socjalnych MOPS, 6 przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji i 2 przez szkołę. Dotkniętych przemocą było 28 osób, w tym 9-ro dzieci. Obserwuje się systematyczne podnoszenie świadomości społecznej o prawach do godnego życia w poczuciu bezpieczeństwa i o konieczności podejmowania działań zapobiegającym aktom przemocy. Również zdarzają się sytuacje wykorzystywania procedury w konfliktach w sprawach o rozwód między małżonkami.

Kontynuowano procedurę z ubiegłego roku dla 16 rodzin. W celu przewycięzania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w trybie uchwały podejmowanej przez ZI powołano 7 grup roboczych.

W skład grup roboczych do pracy z rodziną wchodziłi przedstawiciele różnych instytucji – w każdym przypadku pracownicy socjalni MOPS, funkcjonariusz Komisariatu Policji a także w zależności od potrzeb Przewodniczący MKRPA, kurator sądowy, pedagodzy ze szkół i z przedszkoli lub wychowawcy. W 2021 r. odbyło się 28 spotkań grup roboczych, które pracowały z osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie jak i z osobami, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Z informacji koordynatorów grup roboczych, którymi we wszystkich przypadkach byli pracownicy socjalni wynika, że sprawcy przemocy niechętnie biorą udział w spotkaniach, żaden sprawca nie podjął się uczestniczenia w warsztatach dla sprawców przemocy oferowanych przez PCPR. W 2021 r. sporządzono 8 „NK-C” i 9 „NK –D”. Zakończono procedurę „NK” w 20 przypadkach, w tym: w 13 rodzinach przemoc ustała oraz zrealizowano indywidualny plan pomocy, w 7 rodzinach zakończono procedurę z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań.

Praca Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie 2015 r.-2021 r. w liczbach

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba spotkań ZI	21	13	16	17	22	13	11
Liczba powołanych grup roboczych	11	8	13	16	18	10	7
Liczba spotkań grup roboczych	71	46	30	58	69	22	28
Liczba zawiadomień do organów ścigania	0	0	0	0	0	0	1
Liczba założonych NK A	25	3	27	28	31	20	13
Liczba wszczętych procedur NK	25	11	20	28	29	18	11
Liczba zakończonych procedur NK	41	14	17	21	36	13	20

Źródło tabeli: opracowanie własne.

Osoby objęte pomocą w 2021 r. przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze.

	wyszczególnienie	kobiety	mężczyźni	dzieci	razem K+M+D
1	liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	27	29	29	85 (26 rodzin)
2	liczba osób dotkniętych przemocą	23	7	28	58 (10 rodzin)

źródło: sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021 r.

Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc, wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty" w 2021 r.

	Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.				Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie			
	ogółem	do 18 r. życia	od 18-67 lat	od 67 lat	ogółem	do 18 r. życia	od 18-67 lat	od 67 lat
kobiety	10	1	8	1	1	0	1	0
mężczyźni	3	2	1	0	11	0	10	1

źródło: dane ze sprawozdania z realizacji procedury "Niebieska Karta" w 2021 r.

VI. REALIZACJA ZAŁOŻEŃ PROGRAMOWYCH w 2021 r.

Wszelkie podejmowane w roku ubiegłym działania były ukierunkowane na **zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i kompetencji służb pomocowych w mieście Sulejówek.**

Rodzaj podejmowanych działań w 2021 r., adresaci działań, realizatorzy, wskaźniki

1 Rozwój współpracy w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
	Działania	rodzaj wskaźnika	ilość lub koszt	realizatorzy
1.1	Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Sulejówek.	Diagnoza problemów społecznych pod kątem problemów społecznych na terenie Miasta Sulejówek (ostania w 2021 r)	1	MOPS przy współpracy z placówkami oświatowymi, KP,
		spotkania ZI	11	ZI
		wszczęte procedury Niebieskiej Karty	11	ZI
		przebiegane procedury NK	27	ZI
		powołane grupy robocze	7	ZI
		spotkania grup roboczych	28	grupa robocza
		zakończenie procedur NK	20	ZI
		osoby objęte wsparciem ZI	85	ZI
	liczba osób dotkniętych przemocą	58	Grupy robocze	
	Współpraca między	- spotkania ZI	bieżąca	członkowie ZI,

	podmiotami zajmującymi się problemami przemocy	- współpraca z innymi podmiotami: sądem rodzinnym, kuratorami, OIK, PCPR	praca	pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej, MKRPA
	Podniesienie kompetencji kadr	liczba szkoleń /liczba przeszkolonych osób Tematyka szkoleń członków MKRPA: - <i>Motywowanie do podjęcia leczenia i działania interwencyjne,</i> - <i>"Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych i szkolenia sprzedawców",</i> - <i>"Zakres prac MKRPA"</i> - <i>"Weryfikacja wydruków kas fiskalnych",</i> - <i>"Funkcjonowanie MKRPA w czasie pandemii- wyzwania pracy zdalnej"</i>		Szkolenia Członków MKRPA
2	Podnoszenie świadomości społeczeństwa Miasta w zakresie skali i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie.			
	Działania	rodzaj wskaźnika	ilość lub koszt	realizatorzy
2.1	Udostępnianie danych w obszarze diagnozy społecznej w zakresie problemów przemocy na terenie Miasta Sulejówek <u>adresaci:</u> społeczność lokalna, osoby, podmioty zajmujące się problemem przemocy	dostępne diagnozy problemów społecznych	1	przygotowanie MOPS, uchwała Rady Miasta Sulejówek w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Probl. Społ. na lata 2021 - 2027 z Diagnozą dla Miasta Sulejówek
2.2	Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy, zdrowego stylu życia. <u>adresaci:</u> społeczność lokalna	osoby objęte pracą socjalną (środowiska dotknięte konfliktami, uzależnieniami)	55	pracownicy socjalni MOPS
		organizacja imprez i zajęć sportowych, kulturalnych z promowaniem MPPiRPA (w trybie otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez Burmistrza Miasta).	dzieci w szkole	Klub sportowy "TAE", KS Herkules"
		zajęcia profilaktyczne, warsztaty z zakresu przemocy, uzależnień, postaw społecznych pozbawionych agresji: "Cukierki", "Nie daj się uzależnieniom", "Archipelag skarbów", "Debata", "Dopalacze- zażyjesz-przepadniesz", "Unplugged", ponadto warsztaty dla rodziców i wychowawców,	850 uczniów rodzice, wychowawcy	zajęcia w szkołach koszt z MPPRPA
		wypoczynek letni dzieci (w trybie otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez Burmistrza Miasta).	227 dzieci	Klub Sportowy Judo Fight Club, Klub Sportowy Herkules, Klub sportowy TAE, ZHP Hufiec Sulejówek, Stowarzyszenie Chorągiew Stołeczna ZHP Klub Sportowy "Victoria"
	warsztaty doskonalenia umiejętności społecznych edukacja dorosłej społeczności (zajęcia, warsztaty dla rodziców)		b.d.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Sulejówek

		mediacje rodzinne	oferta dostępna dla Sulejówka	PCPR Poradnia Rodzinna
		poradnictwo przedmażeńskie z elementami profilaktyki i promowania postaw społecznie akceptowanych	b.d.	-Katolicka Poradnia Rodzinna, Sulejówek, PCPR
		psychoterapia dla par, psychoterapia indywidualna,	b.d.	Poradnia Psychol.-Pedagog. Sulejówek.
2.3	Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych (brozur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska uzależnień i przemocy w rodzinie <u>adresaci</u> : społeczność lokalna	ulotki na temat przemocy, adresy, kontakty do instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy	1000 szt.	MOPS, MPPiRPA
		materiały informacyjne, ulotki, plakaty opracowane przez PARPE, Fundację Etoh, Instytut Psychologii Zdrowia (zakupione ze środków MPPiRPA i pozyskane nieodpłatnie)	x	MKPiRPA-udostępnione przez MOPS, PIK, szkoły
2.4	Umieszczenie na stronach internetowych informacji o podmiotach udzielających wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie. <u>adresaci</u> : społeczność lokalna	źródła informacji: strony internetowe: www.sulejowek.pl	x	Urząd Miasta Sulejówek
		www.bip.mopssulejowek.pl www.mopssulejowek.naszops.pl	x	MOPS
		www.pcpr-minsk-maz.pl	x	PCPR Mińsk Mazowiecki
		www.poradniapsych.pl	x	PPP
		inf.: strona: www.pcpr-minsk-maz.pl telefon interwencyjny 698 749 389 oik.minsk@caritas.pl	x	OIK Mińsk Mazowiecki
		kppminsk.policja.waw.pl	x	KPP M.Maz
2.5	Działania wobec osób stosujących przemoc.			
a)	Opracowanie informatorów dla osób stosujących przemoc <u>adresaci</u> : osoby stosujące przemoc.	ulotka m. in. z informacją o podmiocie realizującym programy edukacyjno – korekcyjne dla osób stosujących przemoc w przemocy w rodzinie.	50	MOPS
b)	Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, zajęcia korekcyjno - edukacyjne w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, indywidualne i grupowe. <u>adresaci</u> : osoby stosujące przemoc	poradnictwo psychologiczne dla sprawców przemocy, indywidualne konsultacje dla sprawców przemocy	w ramach pracy PIK	PIK w ramach MPPiRPA, PCPR
		warsztaty korekcyjno -edukacyjne (sprawy nie zdecydowali się na udział)	x	PCPR Mińsk Mazowiecki
		praca socjalna ze sprawcami przemocy	10	psycholog MOPS
c)	Współdziałanie służb w zakresie monitorowania zachowań osób stosujących przemoc domową. <u>adresaci</u> : osoby	spotkania ZI	11	Członkowie ZI
		spotkania grup roboczych	28	Grupy robocze
		w ramach pracy socjalnej współpraca ze wszystkimi służbami, które mają wpływ na poprawę sytuacji rodziny	15	MOPS- pracownicy socjali, asystenci rodziny

	uwikłane w sytuacji przemocy			
3	Zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc			
	Działania	opis rodzaju wskaźnika	ilość	realizatorzy
3.1	Współpraca między podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań związanych z przemocą w rodzinie. <u>adresaci:</u> w/w podmioty	porozumienia do pracy w Zespole Interdyscyplinarnym w 2021 r.	3	Burmistrz Miasta Sulejówek
		Sprawy prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z procedurą NK	10	MKRPA
3.2	Dostępność telefonu zaufania <u>adresaci:</u> społeczność lokalna	telefon zaufania dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, sprawców przemocy, osób dotkniętych uzależnieniami, czynny od X 2018 r. w poniedziałki i środy w godz. 19-20.30	113 porad	psycholog PIK w ramach MPPiRPA
3.3	Inicjowanie interwencji w środowisku zagrożonym i dotkniętym przemocą w rodzinie. <u>adresaci:</u> osoby dotknięte przemocą w rodzinie.	interwencje pracownika socjalnego z funkcjonariuszem policji	3	MOPS, KP
		udzielanie bezpiecznego schronienia osobom zagrożonym przemocą u najbliższej rodziny	1	MOPS
		udzielanie bezpiecznego schronienia osobom / rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej	matka + 1 dziecko	OIK Mińsk Mazowiecki
3.4	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego. <u>Rozszerzenie oferty PIK</u> <u>adresaci:</u> osoby dotknięte przemocą w rodzinie.	Pomoc psychologiczna, psychoedukacja, poradnictwo świadczone przez psychologa, pedagoga, terapeutę uzależnień dla osób uzależnionych i współuzależnionych	626 osób	PIK, w ramach MPPiRPA:
		pomoc psychologiczna	159 porad	psycholog MOPS, PIK
		pomoc psychologiczna, psychoterapia, treningi, warsztaty profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci, konsultacje psychologiczne, pedagogiczne dla dzieci rodziców	w ramach obowiązków	PPP
3.5	Prowadzenie poradnictwa prawnego <u>adresaci:</u> osoby z problemami w rodzinie (przemoc, uzależnienia)	-porady prawne dla osób dotkniętych przemocą, uzależnieniami, problemami rodzinnymi (drugi czwartki wtorek m-ca 16.00-20.00)	72 (PIK)	w ramach PIK, PCPR, Starostwo Powiatowe
4	Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie			
	Działania	opis rodzaju wskaźnika	ilość	realizatorzy

4.1	Prowadzenie pracy socjalnej adresaci: osoby dotknięte przemocą w rodzinie, lub rodziny gdzie występują konflikty, uzależnienia.	liczba osób/ rodzin korzystających z pracy socjalnej	50	Pracownicy socjalni MOPS
4.2	Zwiększenie dostępu do pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej, pedagogicznej, socjalnej	z uwagi na ograniczenia epidemiologiczne nie było możliwe w 2021 r, zwiększenia liczby godzin pomocy specjalistycznej dla osób uwikłanych w sytuację przemocy.	x	x

VII. WNIOSKI

Obecnie w ośrodkach pomocy wiele interdyscyplinarnej pracy poświęca się rodzinom uwikłanym w przemoc. Obserwuje się, że współczesne rodziny przeżywają stany kryzysowe związane ze zmianą swojej struktury, brakiem autorytetów, niedojrzałości do pełnionych ról.

Sytuacja, w jakiej znalazł się świat w 2020 r. znacznie pogłębił kryzysy w rodzinie. W stanie zagrożenia epidemijnego (od 14 marca 2020 r.) i stanie epidemii, wprowadzonej od 20 marca 2020 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. (Dz. U. poz. 491 z późn. zm.) znacząca liczba rodzin znalazła w izolacji domowej, w sytuacji zagrożenia utraty pracy, utraty bezpieczeństwa ekonomicznego, zagrożenia utraty zdrowia. Okres zamknięcia domowego sprzyjał powstawaniu konfliktów, depresji, powodował nasilenie problemu nadużywania alkoholu, przemocy domowej. Stan epidemii miał też wpływ na pracę służb, instytucji, organizacji zaangażowanych w pomoc osobom/ rodzinom uwikłanych w sytuację przemocy. Pracę Zespołów Interdyscyplinarnych, grup roboczych regulowały wytyczne rządowe zalecające ograniczenie kontaktów osobistych na rzecz wykorzystania narzędzi informatycznych, dostępnych technologii porozumiewania się.

Biorąc jednak pod uwagę wnioski z przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych sporządzonej w 2019 r., jak **Diagnozy Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek**, stanowiącej załącznik do **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek na lata 2021- 2027 przyjętej Uchwałą Rady Miasta Nr XXXVIII/423/2021 z dnia 25 listopada 2021 r.** i opierając się na spostrzeżeniach członków Zespołu Interdyscyplinarnego, członków MKRPA, pracowników socjalnych, zasadne jest podobnie jak wnioskowano w ubiegłych latach kontynuowanie działań w zakresie trzech głównych sfer poprzedzonych rzetelną diagnozą:

- **profilaktyki**
- **edukacji**
- **informacji**

- w tym rekomenduje się:

- kontynuowanie kompleksowej pomocy ze strony wszelkich służb, instytucji,
- objęcie opieką wszystkich uczestników tzw. aktu przemocy;
- systematyczne edukowanie przedstawicieli służb działających na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, zapewnienie im dostępnych materiałów edukacyjnych ułatwiających pracę;
- systematyczne edukowanie dzieci, młodzieży jak i dorosłych w zakresie radzenia sobie z sytuacjami konfliktowymi, rozpoznawania sytuacji przemocy, możliwości uzyskania pomocy;
- edukowanie mieszkańców w zakresie obowiązków reagowania na sytuacje przemocy, konieczności zawiadamiania organów ścigania lub innych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy wynikających z ustawy o przeciwdziałania przemocy (art. 12), Kodeksu Postępowania Cywilnego (art. 572) Kodeksu Postępowania Karnego (art 304);
- zwiększenie świadomości dorosłych mieszkańców na temat negatywnych konsekwencji stosowania przemocy w procesie wychowania, przy jednoczesnej edukacji w zakresie innych skutecznych i bezpiecznych dla rozwoju dziecka metod wychowawczych, poprzez warsztaty i zajęcia organizowane dla rodziców oraz przy wykorzystaniu strategii informacyjnej, zarówno w środkach masowego przekazu, jak i w społeczności lokalnej;

- włączanie i angażowanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych;
- zorganizowanie dla mieszkańców warsztatów, których celem będzie zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, poprzez ukazanie sposobów komunikowania się z osobą stosującą przemoc, naukę asertywnych form radzenia sobie z osobą agresywną oraz poprzez wskazanie innych możliwości, które mogą pomóc ofiarom przemocy. Zaleca się również, aby podczas warsztatów mieszkańcy uczeni byli w jaki sposób reagować, jeśli znają osobę doświadczającą przemocy;
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży promujących zachowania nieagresywne;
- działania w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie dla dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców miasta, w tym działania na rzecz uświadomienia, że przemoc nie jest czymś wstydlivym i można jej skutecznie przeciwdziałać.
- zwrócenie uwagi na negatywne zachowania dzieci, młodzieży wynikające z przymusowej izolacji domowej z powodu epidemii i podjęcie działań naprawczych według kompetencji.

Należy stwierdzić, że obowiązujące przepisy prawne i system przeciwdziałania przemocy w rodzinie dają realne możliwości udzielenia właściwej pomocy i ochrony osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie. Ważna, kluczowa zmiana, jeśli chodzi o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która weszła w życie z dniem 30.11. 2020 r. zgodnie z art. 11 a dotyczy postępowania zobowiązującego sprawcę przemocy do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z ofiarą przemocy. W związku z tym osoba dotknięta przemocą, w obawie o swoje zdrowie, a nawet życie, nie będzie już musiała opuszczać mieszkania i szukać bezpiecznego schronienia jak dotychczas bywało.